

УТВЪРЖДАВАМ:

**ДИРЕКТОР
НА ОУ „ОТЕЦ ПАИСИЙ“,
С. ТЕТОВО, ОБЩ. РУСЕ**

Свилен Попов: .....

Приложение 2

**ВЪТРЕШНИ ПРАВИЛА
ЗА ЗАЩИТА НА ЛИЦАТА, ПОДАВАЩИ СИГНАЛИ ИЛИ ПУБЛИЧНО
ОПОВЕСТЯВАЩИ ИНФОРМАЦИЯ ЗА НАРУШЕНИЯ В ОУ „ОТЕЦ ПАИСИЙ“,
С. ТЕТОВО, ОБЩ. РУСЕ, ОБЛ. РУСЕ**

Настоящите правила са утвърдени със Заповед № 19/17.05.2023 г. на директора на ОУ „Отец Паисий, с. Тетово, общ. Русе, обл. Русе и влизат в сила от 18.05.2023 г.

**ГЛАВА ПЪРВА.
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ**

I. Въведение.

Чл. 1. Настоящите вътрешни правила, наричани за краткост по-нататък „Правилата“, определят условията и реда за получаване, разглеждане и извършване на последващи действия по отношение на постъпили в ОУ „Отец Паисий, с. Тетово, сигнали по Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения /ЗЗЛПСПОИН/ (обн. ДВ. бр.11 от 2 февруари 2023 г., в сила от 04.05.2023 г.).

II. Определения.

Чл. 2. За целите на настоящите правила се прилагат следните определения:

1. „Нарушения“ са действия или бездействия, които са:

- а) незаконосъобразни и са свързани с българското законодателство или актовете на Европейския съюз в областите, посочени в чл. 3, или
- б) противоречат на предмета или целта на правилата в актовете на Европейския съюз и областите, посочени в чл. 3.

2. „Работодател“ е всяко физическо лице, юридическо лице или негово поделение, както и всяко друго организационно и икономически обособено образувание (предприятие, учреждение, организация, кооперация, стопанство, заведение, домакинство, дружество и други подобни), което самостоятелно наема работници или служители по трудово и служебно правоотношение, включително за извършване на надомна работа и работа от разстояние и за изпращане за изпълнение на работа в предприятие – ползвател.

3. „Информация за нарушение“ е информация, включително основателни подозрения, за действителни или потенциални нарушения, които са извършени или е много вероятно да бъдат извършени в организацията, в която работи или е работило сигнализиращото лице, или в друга организация, с която то е или е било в контакт по време на работата си, както и за опити за прикриване на нарушения.

4. „Работен контекст“ са настоящи или минали работни дейности в публичния или в частния сектор, чрез които, независимо от тяхното естество, лицата получават информация за нарушения и в рамките на които тези лица могат да бъдат подложени на репресивни ответни действия, ако подадат такава информация.

5. „Засегнато лице“ е физическо или юридическо лице, което се посочва при подаването на сигнала или при публичното оповестяване на информация като лице, на което се приписва нарушението или с което това лице е свързано.

6. „Обратна информация“ е предоставянето на сигнализиращото лице на информация за действието, което е предвидено или е вече предприето като последващо действие, както и за основанията за въпросното последващо действие.

7. „Отхвърляне“ е действие или бездействие с цел изолиране на лицето, подало сигнал или публично оповестило информация за нарушение от професионалната среда.

8. „Предприятие“ е всяко физическо лице, юридическо лице или гражданско дружество, което извършва стопанска дейност, независимо от собствеността, правната и организационната си форма.

9. „Лица, свързани със сигнализиращото лице“ са трети лица, които могат да бъдат подложени на репресивни ответни действия в работен контекст, като колеги или роднини без ограничение в степените.

10. „Повторно“ е нарушението, извършено в едногодишен срок от влизането в сила на наказателното постановление, с което лицето е било наказано за същото по вид нарушение.

11. „Ответни действия“ са всяко пряко или непряко действие или бездействие, което настъпва в работен контекст, предизвикано е от вътрешно или външно подаване на сигнал или от публично оповестяване, и което причинява или може да причини неблагоприятни последици, увреждащи сигнализиращото лице.

12. „Последващи действия“ са всяко действие, предприето от лицето, приемащо сигнал, или от компетентен орган с цел оценка на точността на представените в сигнала твърдения и по целесъобразност с цел третиране на сигнализираното нарушение, включително чрез действия като вътрешна анкета, разследване, наказателно преследване, действия за обезпечаване на средства или приключване на процедурата.

13. „Достатъчно данни“ са данни, от които може да се направи основателно предположение за извършено нарушение, което попада в приложното поле на този закон.

14. „Очевидно маловажно нарушение“ е налице, когато извършеното нарушение разкрива явно незначителна степен на обществена опасност с оглед на липсата или незначителността на вредните последици.

15. „Тежко нарушение“ е налице, когато извършеното нарушение оказва или би могло да окаже значително и трайно във времето отрицателно въздействие върху обществения интерес.

16. „Вътрешно подаване на сигнал“ е устно или писмено съобщаване на информация за нарушения в рамките на даден правен субект в частния или публичния сектор.

17. „Външно подаване на сигнал“ е устно или писмено съобщаване на информация за нарушения на компетентните органи.

18. „Траен носител“ е всеки носител на информация, даващ възможност на задължените субекти по чл. 12, ал. 1 или на Комисията да съхранява информация, който позволява лесното ѝ използване в бъдеще за период, съответстващ на целите, за които е предназначена информацията, и който позволява непромененото възпроизвеждане на съхранената информация.

19. „Неприкосновеност на личния живот“ е всяко вмешателство в личното пространство по смисъла на Директива 2002/58/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 юли 2002 г. относно обработката на лични данни и защита на правото на неприкосновеност на личния живот в сектора на електронните комуникации

III. Лица, на които се предоставя защита (подаващи сигнали или публично оповестяващи информация).

Чл. 3. (1) ЗЗЛПСПОИН има за цел да осигури защитата на лицата, които подават сигнали или публично оповестяват информация за нарушения на българското законодателство или на актове на Европейския съюз, станала им известна при или по повод изпълнение на трудовите или служебните им задължения или в друг работен контекст.

(2) Защита се предоставя на сигнализиращо лице от момента на подаването на сигнала или публичното оповестяване на информация за нарушение.

(3) Сигнализиращо лице по смисъла на ЗЗЛПСПОИН е физическо лице, което подава сигнал или публично оповестява информация за нарушение, станало му известно в качеството му на:

1. работник, служител или друго лице, което полага наемен труд, независимо от характера на работата, от начина на заплащането и от източника на финансирането;
2. лице, което полага труд без трудово правоотношение и/или упражнява свободна професия и/или занаятчийска дейност;
3. доброволец или стажант;
4. лице, което работи за физическо или юридическо лице, негови подизпълнители или доставчици;
5. кандидат за работа, участвал в конкурс или друга форма на подбор за постъпване на работа и получил в това качество информация за нарушение;
6. работник или служител, когато информацията е получена в рамките на трудово или служебно правоотношение, което е прекратено към момента на подаване на сигнала или на публичното оповестяване.

(4) Защита по ЗЗЛПСПОИН се предоставя и на всяко друго сигнализиращо лице, което подава сигнал за нарушение, станало му известно в работен контекст.

(5) Защита по този закон се предоставя и на:

1. лица, които помагат на сигнализиращото лице в процеса на подаване на сигнал;
2. лица, които са свързани със сигнализиращото лице и които могат да бъдат подложени на репресивни ответни действия поради сигнализирането;

IV. Условия за защита на сигнализиращите лица.

Чл. 4. (1) Лице, подаващо сигнал за нарушения чрез вътрешен или външен канал по смисъла на ЗЗЛПСПОИН, има право на защита, при условие че:

1. е имало основателна причина да счита, че подадената информация за нарушението в сигнала е била вярна към момента на подаването ѝ и че тази информация попада в обхвата на чл. 3 от ЗЗЛПСПОИН;
2. е подало сигнал за нарушение при условията и по реда на ЗЗЛПСПОИН.

(2) При наличие на условията по ал. 1 право на защита има и лицето, което подава сигнал за нарушение по чл. 3 до институции, органи, служби или агенции на Европейския съюз. Такова подаване на сигнал се счита за подаване чрез външен канал.

V. Условия за защита на лицата, които публично оповестяват информация за нарушения.

Чл. 5. Лице, което публично оповестява информация за нарушение, има право на защита, когато е имало основателна причина да счита, че информацията за нарушението е била вярна към момента на оповестяването ѝ и че тази информация попада в обхвата на чл. 3 от ЗЗЛПСПОИН и е изпълнено някое от следните условия:

1. лицето е подало сигнал при условията и по реда на този закон, но по сигнала не са били предприети съответни действия в сроковете, предвидени по раздели I и II на глава втора;
2. лицето има основания да смята, че:
  - а) нарушението може да представлява непосредствена или явна опасност за обществения интерес или съществува риск от щети, които не могат да бъдат отстранени;
  - б) в случай на външно подаване на сигнал съществува риск от ответни действия или има вероятност нарушението да не бъде ефективно разгледано поради опасност от укриване или унищожаване на доказателства, съмнение за наличие на тайно споразумение между компетентния орган и извършителя на нарушението, или за съучастие на органа в нарушението, както и поради други специфични конкретни обстоятелства по случая.

VI. Пречки за образуване на производство.

Чл. 6.(1) Не се образува производство по:

1. анонимни сигнали;
2. сигнали, отнасящи се до нарушения, извършени преди повече от две години.

(2) Правата, предоставени на лицата по Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения, не могат да бъдат ограничавани.

Всяка разпоредба в публично-правен акт или уговорка в акт от частно-правен характер, с която се изключват или ограничават правата им, са недействителни.

VII. Право на защита на анонимно подалия сигнал.

Чл. 7. Лицата, които анонимно са подали сигнал не по реда на този закон или публично, но анонимно, са оповестили информация за нарушения, като впоследствие са били идентифицирани и са станали обект на репресивни ответни действия, имат право на защита, когато са налице условията по чл. 4, ал. 1 и чл. 5. от настоящите правила.

ГЛАВА ВТОРА. ПОДАВАНЕ НА СИГНАЛ

I. Изисквания за създаване на канал за вътрешно подаване на сигнал

Чл. 8. (1) Съгласно чл.12, ал.1 от Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения, в ОУ „Отец Паисий, с. Тетово, като задължено лице по този закон, е създаден канал за вътрешно подаване на сигнали за нарушения, който отговаря на следните изисквания:

1. управлява се по начин, който гарантира пълнотата, целостта и поверителността на информацията и възпрепятства достъпа на неоправомощени лица до тази информация;

2. дава възможност за съхранение на записана на траен носител информация за нуждите на проверката по сигнала и за по-нататъшни разследвания;

3. защитен е комуникационно, функционира чрез телефон и имейл адрес, достъп до който има само служителят, който отговаря за разглеждането на сигнали.

(2) ОУ „Отец Паисий, с. Тетово, предоставя ясна и лесно достъпна информация относно условията и реда за подаване на сигнали. Информацията се предоставя на интернет страницата училището (ou-tetovo.idwebbg.com/), както и на видно място в деловодството („Приложение 1 – Уведомление до физическите лица по Закон за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения“).

II. Служители, отговарящи за разглеждането на сигнали.

Чл. 9. (1) В ОУ „Отец Паисий, с. Тетово, със заповед на директора е определен служител, който отговаря за разглеждането на сигнали: Наргис Мердан, учител в прогимназиална степен, което изпълнява задълженията си при спазване на Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения.

(2) Служителят, отговарящ за разглеждането на сигнали, следва да не е в конфликт на интереси за всеки разгледан казус. В случай на конфликт на интереси служителят прави писмен отвод и сигналът се разглежда от определеното със заповед на директора друго служебно лице:Поля Григорова, старши учител в прогимназиална степен.

III. Подаване на сигнал

Чл. 10. (1) Сигналът се подава до служителя, отговарящ за разглеждането на сигнали, писмено, включително чрез електронна поща, или устно. Устното подаване на сигнал може да се осъществи по телефона, по други системи за гласови съобщения, а по искане на сигнализиращото лице – чрез лична среща в уговорен между страните подходящ срок.

(2) За регистрирането на сигнали в ОУ „Отец Паисий, с. Тетово, се използва формуляр по образец, (*Приложение № 3 - „Формуляр за подаване на сигнали“*) който съдържа следните данни:

1. трите имена, адрес и телефон на подателя, както и електронен адрес, ако има такъв;

2. имената на лицето, срещу което се подава сигналът и неговата месторабота, ако сигналът се подава срещу конкретни лица и те са известни;

3. конкретни данни за нарушение или за реална опасност такова да бъде извършено, място и период на извършване на нарушението, ако такова е извършено, описание на деянието или обстановката и други обстоятелства, доколкото такива са известни на сигнализиращото лице;

4. дата на подаване на сигнала;

5. подпис, електронен подпис или друга идентификация на подателя.

(3) Писменият сигнал се подава от подателя чрез попълване на формуляр по ал. 2. Устният сигнал се документира чрез попълване на формуляр от служителя, отговарящ за разглеждането на сигнали, който предлага на подаващия сигнала да го подпише при желание от негова страна.

(4) Към сигнала могат да се приложат всякакъв вид източници на информация, подкрепящи изложените в него твърдения и/или позоваване на документи, в т. ч. посочване на данни за лица, които биха могли да потвърдят съобщените данни или да предоставят допълнителна информация.

(5) Ако сигналът не отговаря на изискванията по ал. 1, на сигнализиращото лице се изпраща съобщение за отстраняване на допуснатите нередовности в 7-дневен срок от получаване на сигнала. Ако нередовностите не бъдат отстранени в този срок, сигналът заедно с приложенията към него се връща на сигнализиращото лице.

(6) Всеки сигнал се проверява по отношение на неговата достоверност. Не се разглеждат сигнали, които не попадат в обхвата на Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения и съдържанието на които не дава основания да се приемат за правдоподобни. Сигнали, които съдържат очевидно неверни или заблуждаващи твърдения за факти, се връщат с указание към подателя за поправка на твърденията и за отговорността, която той носи за набеждаване.

(7) В случай, че сигналът постъпи при неоторизирано лице, същото е длъжно в рамките на 24 часа или в следващия работен ден да го предаде на служителя, отговарящ за разглеждането на сигнали, запазвайки конфиденциалност относно съдържанието му.

(8) Каналът за вътрешно подаване на сигнали за нарушения е достъпен на:

➤имейл адрес: 1806120@edu.mon.bg (чрез подаване на „Формуляр за подаване на сигнали“ - Приложение № 3);

➤на адрес: 7044, с. Тетово, общ. Русе, обл. Русе, ОУ „Отец Паисий, за Наргис Мердан. (чрез подаване на „Формуляр за подаване на сигнали“ - Приложение № 3);

IV. Работа със сигналите. Вътрешна проверка.

Чл. 11. Служителят, отговарящ за разглеждането на сигнали, е длъжен да:

1. получава сигналите и потвърждава получаването им в срок от 7 дни след получаването;
2. гарантира, че самоличността на сигнализиращото лице и на всяко друго лице, посочено в сигнала, ще бъде надлежно защитена и предприема нужните мерки за ограничаване на достъпа до сигнала на неоправомощени лица;
3. поддържа връзка със сигнализиращото лице, като при необходимост изисква допълнителни сведения от него и от трети лица;
4. предоставя обратна информация на подателя на сигнала за предприетите действия в срок не по-дълъг от три месеца след потвърждаването на получаването на сигнала;
5. предоставя на лицата, желаещи да подадат сигнал, ясна и лесно достъпна информация за процедурите за външно подаване на сигнали към компетентния национален орган, а когато е уместно - към институциите, органите, службите и агенциите на Европейския съюз;
6. документира устни сигнали;
7. поддържа регистър на подадените сигнали;
8. изслуша лицето, срещу което е подаден сигналът, или да приеме писмените му обяснения и да събере и оцени посочените от него доказателства;
9. предостави на засегнатото лице всички събрани доказателства и да му предостави възможност да направи възражение по тях в 7-дневен срок, при спазване на защитата на сигнализиращото лице;
10. предоставя възможност на засегнатото лице да представи и посочи нови доказателства, които да бъдат събрани в хода на проверката;
11. в случай че изнесените в сигнала факти бъдат потвърдени:
  - а) организира предприемането на последващи действия във връзка със сигнала, като за целта може да изискват съдействието на други лица или звена в структурата на ОУ „Отец Паисий, с. Тетово.

б) предлага на работодателя предприемане на конкретни мерки с цел преустановяване или предотвратяване на нарушението в случаите, когато такава е констатирано или има реална опасност за предстоящото му извършване;

в) насочва сигнализиращото лице към компетентните органи, когато се засягат неговите права;

г) препраща сигнала на органа за външно подаване на сигнали при необходимост от предприемане на действия от негова страна, като за препращането сигнализиращото лице се уведомява предварително; в случай че сигналът е подаден срещу работодателя на сигнализиращото лице, служителят, отговарящ за разглеждането на сигнала, насочва лицето към едновременно сигнализиране на органа за външно подаване на сигнали.

12. Подава информация към Комисията за защита на личните данни за получения сигнал и получава на уникален идентификационен номер от КЗЛД.

13. Подава регулярно необходимата статистическа информация към КЗЛД по установения от него ред, включително при наличие на техническа възможност чрез установяване на пряка връзка между регистъра на задълженото лице и регистъра, воден от националния орган за външно подаване на сигнали.

V. Последващи действия.

Чл. 12. (1) Работодателят:

1. въз основа на постъпилите сигнал и на предложенията на служителя, отговарящ за разглеждането на сигнала по чл. 16, т. 11, буква "б", предприема действия в рамките на своята компетентност за преустановяване на нарушението или за предотвратяването му, ако то не е започнало;

2. приоритизира по предварително определени критерии и правила разглеждането на постъпилите множество сигнали за по-тежки нарушения;

3. прекратява проверката:

а) когато нарушението, за което е подаден сигналът, е маловажен случай и не налага предприемането на допълнителни последващи действия; приключването не засяга други задължения или приложими процедури във връзка с нарушението, за което е подаден

сигнал, нито защитата по този закон по отношение на вътрешното или външното подаване на сигнали;

б) по повтарящ се сигнал, който не съдържа нова информация от съществено значение за нарушение, по отношение на което вече има приключила проверка, освен ако нови правни или фактически обстоятелства не дават основание за предприемането на последващи действия;

в) когато се установят данни за извършено престъпление; сигналът и материалите към него се изпращат незабавно на прокуратурата;

4. изготвя индивидуален доклад, в който описва накратко информацията от сигнала, предприетите действия, окончателните резултати от проверката по сигнала, които заедно с мотивите съобщава на подалия сигнала работник или служител и на засегнатото лице при спазване на задължението за тяхната защита.

(2) В случаите, когато проверката е прекратена на основание ал. 1, т. 3, букви "а" и "б", сигнализиращото лице може да подаде сигнал до националния орган за външно подаване на сигнали.

VI. Регистър на сигналите

Чл. 13. (1) ОУ „Отец Паисий, с. Тетово, поддържа регистър на сигналите за нарушения, който не е публичен („Приложение № 2 – Регистър на сигналите“).

(2) Регистърът съдържа информация за:

1. лицето, което е приело сигнала;

2. датата на подаване на сигнала;

3. засегнатото лице, ако такава информация се съдържа в сигнала;

4. обобщени данни за твърдяното нарушение, като място и период на извършване на нарушението, описание на деянието и други обстоятелства, при които е било извършено;

5. връзката на подадения сигнал с други сигнали след установяването и в процеса на обработване на сигнала;

6. информация, която е предоставена като обратна връзка на лицето, подало сигнала, и датата на предоставянето и;

7. предприетите последващи действия;
8. резултатите от проверката по сигнала;
9. периода на съхраняване на сигнала.

(3) Информацията, вписана в регистъра, се съхранява по начин, който гарантира нейната поверителност и сигурност.

(4) Редът за воденето на регистъра се определя с акт на работодателя в изпълнение на наредбата на националния орган за външно подаване на сигнали.

(5) Служителят, отговарящ за разглеждането на сигнали, е длъжен да подава регулярно необходимата статистическа информация към националния орган за външно подаване на сигнали по установения от него ред, включително при наличие на техническа възможност чрез установяване на пряка връзка между регистъра на училището и регистъра, воден от националния орган за външно подаване на сигнали.

ГЛАВА ТРЕТА.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ ПРАВИЛА, ПРИЛОЖИМИ ЗА ПОДАВАНЕТО НА СИГНАЛИ

I. Задължение за поверителност.

Чл. 14. (1) В ОУ „Отец Паисий, с. Тетово, са предприети съответни мерки за защита на информацията, свързана с подадените сигнали за нарушения, и за защита на самоличността на сигнализиращите лица, като е осигурен достъп до информацията единствено на служителя, на който тези данни са необходими за изпълняване на служебните му задължения.

(2) Предаването на данни и позоваването на обстоятелства не може да разкрива пряко или косвено самоличността на сигнализиращото лице, както и да създаде предположение за неговата самоличност.

(3) Алинеи 1 и 2 се прилагат и за защита на самоличността на засегнатите лица.

(4) Разкриването на самоличността или информацията по ал. 1 се допуска само при изрично писмено съгласие на сигнализиращото лице.

(5) Независимо от предвиденото в ал. 1 самоличността на сигнализиращото лице и всяка друга информация, от която може пряко или непряко да се узнае неговата самоличност, може да бъде разкрита само когато това е необходимо и пропорционално задължение, наложено от българското законодателство или от правото на Европейския съюз в контекста на разследвания от национални органи или на съдебни производства, включително с оглед на гарантиране правото на защита на засегнатото лице.

(6) В случаите по ал. 5, преди разкриването на самоличността или на информацията по ал. 1, ЕГ „Иван Вазов“ уведомява сигнализиращото лице за необходимостта от разкриването им. Уведомлението е писмено и се мотивира. Сигнализиращото лице не се уведомява, когато с това се застрашава разследването или съдебното производство.

(7) Служителят, който получава информация за нарушение, която включва търговски тайни, е длъжен да не използва или разкрива търговски тайни за целите, които надхвърлят необходимото за предприемане на последващи действия.

II. Обработване на лични данни.

Чл. 15. (1) Всяко обработване на лични данни, извършено по силата на тези правила, включително обмен или предаване на лични данни от компетентните органи, се извършва в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679 и Директива (ЕС) 2016/680, а когато в предаването участват институции, органи, служби или агенции на Европейския съюз - в съответствие с Регламент (ЕС) 2018/1725, както и със Закона за защита на личните данни.

(2) Не се събират лични данни, които явно не са от значение за разглеждане на конкретния сигнал, а ако бъдат случайно събрани, се заличават.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА.

МЕРКИ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ЗАЩИТА

I. Забрана за ответни действия спрямо лицата, които са подали сигнал или публично са оповестили информация за нарушение.

Чл. 16. (1) Забранява се всяка форма на ответни действия спрямо лицата, посочени в чл. 3, имащи характера на репресия и поставящи ги в неблагоприятно положение, както и заплахи или опити за такива действия, включително под формата на:

1. временно отстраняване, уволнение или прилагане на друго основание за прекратяване на правоотношението, по което лице полага наемен труд;
2. понижаване в длъжност или забавяне на повишение в длъжност;
3. изменение на мястото или характера на работата, продължителността на работното време или намаляване на възнаграждението;
4. отказ за осигуряване на обучение за поддържане и повишаване на професионалната квалификация на работника или служителя;
5. отрицателна оценка на работата, включително в препоръка за работа;
6. прилагане на имуществена и/или дисциплинарна отговорност, включително налагане на дисциплинарни наказания;
7. принуда, отхвърляне, заплашване за предприемане на ответни действия или действия, изразени физически, словесно или по друг начин, които имат за цел нахърняване на достойнството на лицето и създаване на враждебна професионална среда;
8. пряка или непряка дискриминация, неравностойно или неблагоприятно третиране;
9. отнемане на възможност за преминаване от срочен трудов договор на трудов договор за неопределено време, когато работникът или служителят е имал законно право да му бъде предложена постоянна работа;
10. предсрочно прекратяване на срочен трудов договор или отказ за повторно сключване, когато такова е допустимо по закон;
11. вреди, включително за репутацията на лицето, по-специално в социалните мрежи, или финансови загуби, включително загуба на бизнес и загуба на доход;
12. включване в списък, изготвен въз основа на официално или неофициално споразумение, което може да доведе до това лицето да не може да постъпи на работа или да не може да достави стока или услуга (черен списък);
13. предсрочно прекратяване или разваляне на договор за доставка на стоки или услуги, когато лицето е доставчик;
14. прекратяване на лиценз или разрешение;
15. насочване на лицето към извършване на медицински преглед.

(2) Компетентните органи по чл. 20, ал. 1 от ЗЗЛПСПОИН дават задължителни предписания за преустановяване на увреждащите действия по ал. 1 до приключване на извършената от тях проверка.

II. Отговорност за вреди.

Чл. 17. В случай на нарушение на забрана по чл. 33 сигнализиращото лице има право на обезщетение за претърпените имуществени и неимуществени вреди.

III. Мерки за подкрепа.

Чл. 18. (1) Лицата по чл. 3 имат право на достъп до следните мерки за подкрепа:

1. безплатни и достъпни информация и съвети относно процедурите и мерките за защита по чл. 36, 37, 38 и 39 от ЗЗЛПСПОИН ;
2. помощ пред всеки орган, необходима за тяхната защита срещу репресивни ответни действия, включително чрез надлежно съобщаване на факта, че имат право на защита по този закон;
3. правна помощ в наказателни, граждански, административни и в международни спорове по граждански дела, свързани със защитата на сигнализиращото лице във връзка с подадения от него сигнал или оповестената информация, в съответствие със Закона за правната помощ;
4. извънсъдебно разрешаване на презгранични спорове чрез медиация в съответствие със Закона за медиацията.

(2) Мерките по ал. 1, т. 1 и 2 се предоставят от Комисията за защита на личните данни, мерките по т. 3 - от Националното бюро за правна помощ, а мерките по т. 4 - от медиатор, вписан в Единния регистър на медиаторите.

IV. Освобождаване от отговорност.

Чл. 19. (1) Сигнализиращите лица не носят отговорност за придобиването на информацията, за която е подаден сигналът или която е публично оповестена, или за достъпа до нея, при условие че това придобиване или този достъп не съставлява самостоятелно престъпление.

(2) Сигнализиращите лица не носят отговорност за нарушаване на ограниченията за разкриване на информация, предвидени с договор, закон или подзаконен нормативен акт или административен акт, при условие че имат основателни причини да считат, че подаването на сигнал или публичното оповестяване на информацията е било необходимо за разкриване на нарушението.

(3) Когато лице подава сигнал или публично оповестява информация за нарушения, и тази информация включва търговска тайна и когато това лице отговаря на условията на ЗЗЛПСПОИН, това подаване на сигнал или публично оповестяване се счита за правомерно по смисъла на чл. 7, ал. 2 от Закона за защита на търговската тайна.

V. Вреди, причинени на частноправни субекти.

Чл. 20. Вреди, причинени на сигнализиращото лице във връзка с подадения от него сигнал или публично оповестената информация, се считат за причинени умишлено до доказване на противното.

VI. Защита на засегнатите лица.

Чл. 21. (1) Засегнатото лице се ползва в пълна степен от правото си на защита и на справедлив процес, както и от презумпцията за невиновност, включително да бъде изслушано, и от правото си на достъп до отнасящите се до него документи.

(2) Засегнатото лице има право на обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, когато е установено, че лицето по чл. 3 съзнателно е подало сигнал с невярна информация или публично е оповестило невярна информация, както и когато според обстоятелствата е било длъжно да предположи, че информацията е невярна.

VII. Отговорност за действие или бездействие, което не е свързано с подаването на сигнала

Чл. 22.(1) Сигнализиращото лице носи отговорност съгласно българското законодателство и правото на Съюза за действие или бездействие, което не е свързано с подаването на сигнала или не е необходимо за разкриване на нарушението.

(2) В случай на съдебен или административноправен процес, в който лице твърди, че е било обект на ответни действия по чл. 33 от ЗЗЛПСПОИН, трябва да бъде доказано, че тези действия са реакция именно на подаден от него сигнал. Не следва да се приема, че ответното действие е извършено като реакция на подаден от лицето сигнал, ако преценката

на всички обстоятелства сочи, че за прилагането на мярката наложилото я лице има друго законно основание.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. ОУ „Отец Паисий, с. Тетово, извършва най-малко веднъж на три години преглед на своите правила за вътрешно подаване на сигнали и за последващи действия по тях, извършва анализ на практиката по прилагането на този закон и при необходимост актуализира правилата.

§ 2. Приложение № 2 – „Регистър на сигналите“ и Приложение № 3 – „Формуляр за подаване на сигнали“ ще бъдат използвани до утвърждаването на образци от Комисия за защита на личните данни.

§ 3. Настоящите правила са утвърдени със Заповед № 19/17.05.2023 г. на директора на ОУ „Отец Паисий, с. Тетово, и влизат в сила от 18.05.2023 г.

§ 4. Настоящите правила ще бъдат актуализирани след обнародването на Наредба за прилагане на Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения.

Приложения:

- Приложение №1 „Уведомление до физическите лица по Закон за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения“;
- Приложение № 2 „Регистър на сигналите“;
- Приложение № 3 „„Формуляр за подаване на сигнали“